Fil-Qorti tal-Maġistrati (Malta)
Bħala Qorti ta' Ġudikatura Kriminali

Magistrat Dr. Donatella M. Frendo Dimech LL.D., Mag. Jur. (Int. Law)

Illum: 15 t'Ottubru, 2020

Il-Pulizija
(Spettur Hubert Cini)

-vs-

Francesco Loporcaro, detentur tal-karta tal-identita' Maltija nru. 60942A

Kumpilazzjoni Nru.261/2020

Il-Qorti,

Rat l-akkużi miġjuba fil-konfront tal-imputat **Francesco Loporcaro** u cioe` talli:

> Nhar it-23 ta' Mejju, 2019, ghal habta ta' 06.15 hrs u 06.30 hrs gewwa Triq Guze' D'Amato, Paola, Malta, b'qerq għamel, biddel jew iffalsifika xi flus jew qiegħed fiċ-ċirkolazzjoni xi flus falsifikati li jkun jaf li huma falsifikati u dan bi ksur tal-artikli 188A u 188B tal- Kodici Kriminali, Kap. 9 tal-Ligijiet ta' Malta;
>
> Kif ukoll talli irrenda ruhu ricediv ai termini tal-artikoli 49, 50 u 289 tal-Kap. 9 tal-Ligijiet ta' Malta wara li huwa diga gie misjub hati permezz ta' diversi sentenzi moghtija mill-Qrati ta' Malta, liema sentenzi saru definittivi u ma jistghux jigu mibdula.
>
> U aktar talli ghamel reat f'perjodu operattiv ta' sentenza sospiza moghtija nhar it-28 ta' Marzu, 2019, mill-Qorti tal-Magistrati Malta, Mgt. Dr. J Demicoli LL.D. li giet definttiva w ma tistax tinbidel.

Rat li waqt l-udjenza tal-14 ta' Settembru, 2020, l-imputat ammetta l-imputazzjonijiet migjuba kontra tieghu.

Illi din il-Qorti osservat dak li jiddisponi l-Artikolu 453(1) tal-Kapitolu IX, Ligijiet ta' Malta, moqri flimkien mal-Artikolu 392A(1) tal-istess Kapitolu, u cioe` wara li l-imputat wiegeb li hu hati ghall-akkuzi migjuba fil-konfront tieghu, din il-Qorti wissietu b'mod l-aktar solenni fuq il-konsegwenzi legali ta' dik it-twegiba u nghata zmien xieraq sabiex jekk irid jerga lura minnha.

Semghet ix-xhieda.

Semghet is-sottomissjonijiet maghmula mill-prosekuzzjoni u mid-difiza dwar il-piena.

Rat l-atti u d-dokumenti kollha.

Ikkunsidrat:

Illi fost l-imputazzjonijiet li dwarhom l-imputat rregistra ammissjoni hemm dik li hu ricediv, it-tieni imputazzjoni. Mill-fedina penali tieghu, jirrizulta li l-unika kundanna precedenti tieghu hi dik li dwarha nghata sentenza sospiza fejn it-terminu operattiv hemm impost ghadu ma skadix tant li lilu giet addebitata t-tielet imputazzjoni, u cioe` li wettaq reat fil-perjodu operattiv ta' sentenza sospiza li nghatat f'Marzu, 2019.

Issir riferenza ghas-sentenza fl-ismijiet **Il-Pulizija vs Andre Falzon:**[1]

> Minn dawn il-fatti jemergi allura illi l-ammissjoni ta'l-appellanti hija konfliggenti mal-provi l-ohra li hemm fl-atti, senjalatament l-istqarrija tieghu stess ghaliex minn din ta'l-ahhar jirrizulta illi huwa ikkometta r-reati addebitati lilu mhux f'Awwissu, izda f'Settembru 2013 u kwindi huwa ammetta ghall-fatti li ma kenux gew kommessi minnu ghal ta'l-anqas mhux fid-data indikata fl-akkuza, izda xahar wara. Illi d-dottrina fir-rigward tal-valur probatorju ta'l-ammissjoni maghmula mill-persuna akkuzata tghallimna illi:
>
> "*Dwar l-effett ta' ammissjoni fuq l-appell tal-persuna misjuba hatja din il-Qorti (jew ahjar, il-Qorti Kriminali li allura kienet tisma' l-appelli mid-decizjonijiet tal-Qorti tal-Magistrati tal-Pulizija Gudizzjarja) diga` kellha l-opportunita` li tippronunzja ruhha fis-sentenza tagha tas-27 ta' Ottubru, 1962 fil-kawza fl-ismijiet Il-Pulizija vs George Cassar Desain (Kollez. Deciz. XLVI.IV.911). F'dik is-sentenza gie ritenut, mill-kompjant Imhallef William Harding, fuq l-iskorta ta' gurisprudenza kemm Ingliza kif ukoll lokali, li fuq ammissjoni ta' l-imputat Qorti ma tistax hlief tghaddi ghall-kundanna tieghu ammenokke` ma jirrizultax li l-imputat ma jkunx fehem in-natura ta' l-imputazzjoni jew li ma kinitx l-intenzjoni tieghu li jammetti li hu hati ta' dik l-imputazzjoni* ***jew li***

[1] Deciza 19 ta' Novembru, 2015; Qorti tal-Appell Kriminali per Onor. Imhallef Dr. Edwina Grima; Appell numru 385/2015.

fuq il-fatti minnu ammessi l-Qorti ma setghetx skond il-ligi, tikkundannah, cjoe` ssibu hati ta' reat.[2] "(sottolinjar tal-Qorti)

> Illi fil-kaz in dizamina ma jistax jinghad illi l-appellanti qieghed jallega illi huwa ma fehemx in-natura ta'l-akkuzi migjuba fil-konfront tieghu, jew inkella li ma kenitx l-intenzjoni tieghu li jammetti, izda jirrizulta mill-atti illi abbazi tal-fatti tal-kaz kif esposti, l-Ewwel Qorti ma setatx issib htija ghal tali akkuzi billi **ma kenux jissussistu fid-data indikata fl-akkuza**. Issa l-kodici penali taghna jimponi l-obbligu fuq il-Qorti Kriminali taht l-artikolu 436(3)(c) li ghandha taghmel dak kollu li m'huwiex projbit jew mhux ordnat mill-ligi taht piena ta' nullita, kull meta l-Qorti fid-diskrezzjoni taghha jidhirliha li hu hekk mehtieg ghat-tikxif tal-verita.' Illi l-appellanti allura ghandu ragun u din il-Qorti ma tistax taghlaq ghajnejha ghal dan in-nuqqas procedurali daqslikieku ma kienx jezisti u dan ghaliex is-sentenza impunjata tirrifletti fatti li mhumiex sostanzjati bil-provi li hemm fl-atti, ghalkemm l-appellanti ammetta ghalihom. Kwindi din il-Qorti ma ghandhiex triq ohra hlief li tghaddi sabiex tannulla id-decizjoni appellata u dan billi tirrizulta decizjoni hazina fuq il-mertu u dan kif previst fl-artikolu 428(5) tal-Kapitolu 9 tal-Ligijiet ta' Malta.
>
> [emfazi ta' din il-Qorti]

Illi fis-sentenza moghtija mill-istess Qorti fl-ismijiet **Il-Pulizija vs Godfrey Formosa** nghad:[3]

> Minn dawn il-fatti jemergi allura illi l-ammissjoni ta'l-appellanti ma tirriflettiex l-fatti li jemergu mill-provi li hemm fl-atti, ….
>
> Allura dan iwassal ghal konkluzjoni illi minn ezami tal-atti u abbazi tal-fatti tal-kaz kif esposti, l-Ewwel Qorti ma setatx issib htija ghall-ewwel imputazzjoni billi r-reat qatt ma seta' jirrizulta. Issa l-kodici penali taghna jimponi l-obbligu fuq il-Qorti Kriminali taht l-artikolu 436(3)(c) li ghandha taghmel dak kollu li m'huwiex projbit jew mhux ordnat mill-ligi taht piena ta' nullita, kull meta l-Qorti fid-diskrezzjoni taghha jidhirliha li hu hekk mehtieg ghat-tikxif tal-verita.' Mhux biss izda l-artikolu 392(A)(3) jimponi fuq il-Qorti illi:
>
> "*..... meta jkun hemm raġuni tajba biex wieħed jiddubita jekk ir-reat kienx ġie tassew magħmul, jew jekk l-akkużat hux ħati tar-reat, il-qorti għandha, għalkemm l-akkużat ikun stqarr li hu ħati, tordna li l-proċeduri jkomplu jitmexxew 'l quddiem, bħallikieku l-akkużat ma weġibx li hu hati*."
>
> Illi l-appellanti allura ghandu ragun u din il-Qorti ma tistax taghlaq ghajnejha ghal dan in-nuqqas daqslikieku ma kienx jezisti u dan ghaliex is-sentenza impunjata tirrifletti fatti li mhumiex sostanzjati bil-provi li hemm fl-atti, ghalkemm l-appellanti ammetta ghalihom…..

Illi ghalkemm l-artikolu 436(3) tal-Kodici Kriminali mhux wiehed mill-artikoli rezi applikabbli specifikatament ghall-Qrati tal-Magistrati bl-artikolu 525 tal-Kodici, mhemmx dubbju li din il-Qorti tkun qed tonoqs serjament mid-doveri taghha jekk issib persuna hatja ta' fatti li ma jirrizultawx mill-provi prodotti anzi fejn l-istess provi joffru fatti konfliggenti.

---

[2] **Il-Pulizija vs Martin Camilleri** 20/01/1995 (Vol.LXXIX.v.1538)

[3] Deciza 26 t'Ottubru, 2017 per Onor. Imhallef Dr. Edwina Grima; Appell numru 99/2017

Dan qed jinghad tenut kont tal-fatt li l-imputat ma jistax jinsab li hu recidiv ai termini tal-artikolu 50 tal-Kodici Kriminali tenut kont li dan l-artikolu jesigi li biex jinsab recidiv f'delitt l-imputat irid ikun "skonta" il-piena fuqu imposta.

Issa fil-kaz in dezamina jirrizulta li l-imputat gie kkundannat ghall-sentenza sospiza ghall-perjodu ta' 4 snin moghtija lilu fit-28 ta' Marzu, 2019, anqas minn xahrejn qabel l-ghemil addebitat lilu bl-ewwel imputazzjoni. Certament ghalhekk ma jistax jinghad li "skonta" xi piena fuqu imposta u konsegwentement ma jistax jinstab hati li hu recidiv ai termini tal-artikolu 50 tal-Kodici Kriminali.

Lanqas ma jsib applikazzjoni l-artikolu 289 tal-Kodici Kriminali galadarba dan l-artikolu jipprovdi ghall-zieda fil-piena limitatament *"Fil-każijiet ta' reċidiva fid-delitti msemmijin f'dan is-sub-titolu"* u cioe` fis-Sub-Titolu I tat-Titolu IX. Fil-fatt ir-reat addebitat bih l-imputat jinsab taht sub-titolu iehor; fis-Sub-titolu III tat-Titolu V tat-Taqsima II tal-Ewwel Ktieb tal-Kodici Kriminali.

Ghaldaqstant fid-dawl ta' dawn ir-rizultanzi processwali l-Qorti qed tillibera lill-imputat mill-addebitu tar-recediva ai termini tal-artikoli 50 u 289 tal-Kodici Kriminali.

Dwar piena l-Qorti kkunsidrat in-natura serja tar-reati li dwarhom qed tinstab htija, tal-ammissjoni tieghu fi stadju relattivament bikri tal-proceduri, tal-fedina penali tieghu minn fejn jirrizulta li l-imputat gja` nstab hati ghall-serq u nghata opportunita` jirriforma meta s-sentenza lilu moghtija giet sospiza, kif ukoll tac-cirkostanzi kollha l-ohra tal-kaz.

Ghal dawn il-motivi, din il-Qorti wara li rat l-artikoli 17, 31, 49, 188A u 188B(1) tal-Kodici Kriminali, Kapitolu IX tal-Ligijiet ta' Malta, issib lill-imputat hati tal-akkuzi migjuba fil-konfront tieghu, tikkundannah **sentejn (2) prigunerija** li bl-applikazzjoni tal-Artikolu 28A tal-Kapitolu IX tal-Ligijiet ta' Malta qed jigu sospizi ghal **sentejn (2) millum**.

Inoltre` wara li rat l-artikoli 28A, 28B u 28C tal-Kapitolu IX tal-Ligijiet ta' Malta, b'applikazzjoni ta' l-artikolu 28B(2)(b) tal-Kapitolu IX tal-Ligijiet ta' Malta, din il-Qorti **qeghda testendi** s-sentenza sospiza moghtija mill-Qorti tal-Magistrati (Malta) Bhala Qorti ta' Gudikatura Kriminali nhar it-28 ta' Marzu, 2019, ta' **sentejn prigunerija** sospizi ghall-erba snin, ghal **erba snin ohra** li jibdew jiddekorru millum.

Finalment ai termini tal-Artikolu 50 tal- Att dwar il-Bank Ċentrali ta' Malta, Kapitolu 204 tal-Ligijiet ta' Malta, tordna li l-karta ta' €50 tigi meqruda jew isir xort'oħra minnha b'dak il-mod u taħt dawk il-kondizzjonijiet li l-Bank Centrali jista' jiddeċiedi dwarhom.

Ghal dan il-ghan

Tordna li kopja ta' din is-sentenza tigi notifikata lil Bank Centrali ta' Malta u lil Bank of Valletta plc.

Il-Qorti spjegat lill-hati l-konsegwenzi jekk jikkommetti reat iehor waqt il-perjodu operattiv ta' din is-sentenza kif ukoll tas-sentenza li giet estiza.

Il-Qorti tordna li l-atti, flimkien ma kopja ta' din is-sentenza jigu mibghuta lill-Avukat Generali fi zmien sitt ijiem ta' xoghol.

Dr. Donatella M. Frendo Dimech LL.D., Mag. Jur. (Int. Law)
Magistrat